

UDC (УДК) 351: 65.012.8 (477)
JEL Classification: H54, H56, H82

Франчук Василь Іванович,

доктор економічних наук, професор,
проректор Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: franchukvasil@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5305-3286

Пригунов Павло Якович,

кандидат психологічних наук, професор,
директор Департаменту з питань безпеки, оборони,
діяльності органів юстиції та запобігання корупції
Секретаріату Кабінету Міністрів України
(Київ, Україна)
e-mail: isbp@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-8360-6045

Мельник Степан Іванович,

доктор економічних наук, доцент,
заступник декана факультету № 2
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: melnyk_stepan@ukr.net
ORCID ID: 0000-0003-3782-5973

БЕЗПЕКА ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-НОРМАТИВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПІДХОДИ

Анотація. Розкрито теоретичні засади функціонування об'єктів критичної інфраструктури, у межах якого основна увага приділена критичному аналізу змісту понять «критична інфраструктура» та «безпека критичної інфраструктури». Запропоновано й обґрунтовано визначення низки понять у сфері критичної інфраструктури та її безпеки, які доцільно використати у відповідних нормативно-правових документах. Наведено основні обставини, які необхідно брати до уваги, організовуючи безпеку об'єктів критичної інфраструктури.

Ключові поняття: критична інфраструктура, безпека об'єкта критичної інфраструктури, цілісність об'єкта критичної інфраструктури, самодостатність об'єкта критичної інфраструктури, стійкість об'єкта критичної інфраструктури, загроза об'єкту критичної інфраструктури, небезпека об'єкту критичної інфраструктури.

Franchuk Vasyi,

Doctor of Economic, Professor, Vice-Rector,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: franchukvasil@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5305-3286

Pryhunov Pavlo,

PhD (Psychology), Professor,
Chief of the Department on Safety Issues, Defenses,
Activities of Judicial Authorities
and Prevention of Corruption
of the Secretariat of Cabinet of Ministers of Ukraine
(Kyiv, Ukraine)
e-mail: isbp@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-8360-6045

Melnyk Stepan,

Doctor of Economic, Associate Professor,

Deputy Dean of the Faculty №2,

Lviv State University of Internal Affairs

(Lviv, Ukraine)

e-mail: melnyk_stepan@ukr.net

ORCID ID: 0000-0003-3782-5973

SAFETY OF CRITICAL INFRASTRUCTURE FACILITIES IN UKRAINE: ORGANIZATIONAL AND REGULATORY PROBLEMS AND APPROACHES

Abstract. The theoretical foundations of the functioning of critical infrastructure, which focuses on critical analysis of the content of the concepts of critical infrastructure and critical infrastructure security are revealed in the article. The definition of a number of concepts in the field of critical infrastructure and its safety, which should be used in the relevant legal documents, is proposed and substantiated. The key factors to consider when organizing the security of critical infrastructure are suggested and grounded.

It is determined that for the proper organization of the safety of critical infrastructure, the availability of official relevant legal documents and organizational structure is crucial, within which they should be divided into groups with clear content characteristics. Since, the structure of the security system of critical infrastructure facilities in Ukraine, the scope of security powers and responsibilities of their owners and the state will depend on their content.

An expert assessment of the feasibility of standardization of basic security concepts and the organization of the security system of critical infrastructure is conducted. It is found that the formation of public-private partnership in the field of critical infrastructure security is important to increase the efficiency of this system.

It has been established that security activity in the field of critical infrastructure is a rather complex process, which, in addition to security mechanisms, will include coordination, as well as activities that require appropriate management. All these factors require appropriate specialists, whose training and retraining should begin in higher education institutions that have educational and safety technologies, some experience with the involvement of practitioners. It is determined that the certification and maintenance of registers should be an important and obligatory element in the organization of security of critical infrastructure facilities.

Key concepts: critical infrastructure, safety of critical infrastructure facility, integrity of critical infrastructure facility, self-sufficiency of critical infrastructure facility, stability of critical infrastructure facility, threat of critical infrastructure facility, danger of critical infrastructure facility.

DOI 10.32518/2617-4162-2021-3-142-148

Вступ

Сучасний світ сьогодні є надто суперечливим, з одного боку, він переповнений різними загрозами і щодо окремої країни, і загалом для існування, а з іншого – має багато різноманітних можливостей для розвитку. Основною причиною такого стану, в якому опинилося людство, є досягнення у сфері промислових та інформаційних технологій. В умовах, що виникають, найбільше шансів вижити та розвиватися мають ті держави та організації, які спроможні адаптуватися до глобальних швидкоплинних змін, протидіяти тим чи іншим загрозам, швидко відновлювати зруйновані процеси, об'єкти, системи тощо, компенсувати збитки, а також максимально використовувати можливості, що є в країні, організації, чи можливості, які виникають поза їх межами. Особливо, це стосується критичної інфраструктури, тобто ресурсів, мереж, процесів, систем, об'єктів тощо, які підтримують життєво важливі функції в суспільстві, створюють умови для реалізації або задоволення базових потреб його членів і формують

у них відчуття безпеки і захищеності. Їх знищення, пошкодження або порушення функціонування матиме суттєвий негативний вплив на соціальну та економічну сфери держави, рівень її обороноздатності та національної безпеки. Сьогодні для України критична інфраструктура відіграє надважливу роль, а забезпечення її безпеки – це надзавдання державних інституцій та її власників і операторів. Особливе місце у цьому процесі посідають питання організації та нормотворення, які, своєю чергою, потребують наукової дискусії та обґрунтування.

1. Теоретичні засади функціонування об'єктів критичної інфраструктури

Термін «критична інфраструктура» вперше з'явився у директиві PDD-63 (*Presidential Decision Directive*), яка була підписана президентом Сполучених Штатів Америки Б. Клінтоном у 1996 році. Зазначеною Директивою критичну інфраструктуру було віднесено до національних життєво важливих інтересів, визначено цілі та сформовано концепцію зменшення її уражливо-

сті в громадському і приватному секторі. І найголовніше, закладено вимогу щодо забезпечення безпеки критичних елементів інфраструктури. Згодом питанням критичної інфраструктури та її безпеки почали приділяти увагу в інших країнах, зокрема: Німеччині, Великій Британії, Нідерландах, Чеській Республіці, Словаччині, Польщі, Угорщині та ін. Важливим у цьому процесі є те, що у деяких національних законодавствах при визначенні терміна «критична інфраструктура» акцентовано на функціях та послугах. Саме функції та послуги об'єктів критичної інфраструктури, якими забезпечують суспільство, бізнес та державу, є в основі визначення їх критичності, що дає методологічні можливості для встановлення критеріїв відбору елементів критичної інфраструктури та пріоритетності їх захисту [1, с. 6].

В Україні термін «критична інфраструктура» неодноразово використовувався в нормативно-правових документах, проте його визначення й досі відсутнє в чинному законодавстві. Вперше в офіційних документах України термін «критична інфраструктура» вжито у 2006 р. в тексті Рекомендацій парламентських слухань з питання розвитку інформаційного суспільства. В Стратегії національної безпеки «Україна у світі, що змінюється» (2012 р.) цей термін згадувався при визначенні шляхів зміцнення енергетичної безпеки та напрямів забезпечення інформаційної безпеки. В новій Стратегії національної безпеки України (2015 р.) термін «критична інфраструктура» використовується деталізованіше [1, с. 7]. На думку авторів зазначеної книги, «критична інфраструктура України – це системи та ресурси, фізичні чи віртуальні, що забезпечують функції та послуги, порушення яких призведе до найсерйозніших негативних наслідків для життєдіяльності суспільства, соціально-економічного розвитку країни та забезпечення національної безпеки» [1, с. 7]. Дещо інше бачення змісту поняття «критична інфраструктура» викладено у проекті Закону України «Про критичну інфраструктуру та її захист», де трактується як сукупність об'єктів, які є стратегічно важливими для економіки і національної безпеки, порушення функціонування яких може завдати шкоди життєво важливим національним інтересам [2].

Аналізуючи останні два визначення поняття «критична інфраструктура» через призму безпекової сутності, складно з ними погодитися. У запропонованих визначеннях поняття «критична інфраструктура», критичність визначається не набором відповідних товарів та послуг і видами об'єктів, які їх надають, щоб забезпечити нормальну життєдіяльність людей та виконання важливих функцій дер-

жави, а негативними наслідками для життєдіяльності суспільства, соціально-економічного розвитку країни, життєво важливих національних інтересів та забезпечення національної безпеки. Інакше зміщено акценти в розумінні сутності самого поняття, внаслідок чого буде хибне розуміння процесів забезпечення безпеки об'єктів критичної інфраструктури. Крім того, необхідно також брати до уваги й те, що основна ідея формування та функціонування об'єктів критичної інфраструктури в країні полягає у тому, аби створити необхідні умови для реалізації, зокрема:

1) базових потреб людини;

2) життєво важливих функцій держави в мирний час, в умовах надзвичайного стану, воєнного стану та стану війни.

З огляду на зазначене, видається логічним та доцільним поняття «критична інфраструктура України» розглядати як сукупність об'єктів незалежно від форми власності, що реалізують функції, виробляють товари (послуги), які є життєво необхідними для людей і діяльності країни та порушення яких призведе до дестабілізації суспільних відносин.

У запропонованому визначенні поняття «критична інфраструктура України» критичність того чи іншого її об'єкта пропонується визначати за рівнем його впливу на виробництво життєво важливих товарів чи послуг та виконання важливих функцій, без реалізації яких не зможе забезпечуватися життєдіяльність країни та національна безпека. Також зміст термінів «життєво важливі товари чи послуги», «важливі функції» стає зрозумілим, оскільки йдеться лише про товари і послуги, які забезпечують базові потреби людини та країни, зокрема й у сфері безпеки та оборони. Під важливими функціями розуміються будь-які види діяльності держави чи приватних структур, які створюють умови й механізми для життєдіяльності людини та функціонування країни в мирний час, в умовах надзвичайного і воєнного станів та стану війни.

Заразом є цілком очевидним і зрозумілим, що кожен об'єкт критичної інфраструктури, процес виробництва чи надання ним послуг можуть зазнавати дестабілізуючої дії від впливу тих чи інших загроз, або можуть самі бути джерелом загрози, у зв'язку з чим, з одного боку, він має бути об'єктом безпеки, а з іншого – й суб'єктом безпеки, тобто мати за обов'язок і право самостійно здійснювати безпекову діяльність та нести відповідальність за власну бездіяльність щодо протидії тим чи іншим загрозам у межах Закону. В наукових джерелах та проектах правових актів України є різні підходи до цього питання. Зокрема в проекті Закону України «Про

критичну інфраструктуру та її захист» застосовується три безпекових поняття:

1) безпека критичної інфраструктури – стан захищеності критичної інфраструктури, за якого забезпечується функціональність, безперервність роботи, цілісність і стійкість критичної інфраструктури;

2) захист критичної інфраструктури – всі види діяльності, спрямовані на своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізацію загроз безпеці об'єктів критичної інфраструктури, а також мінімізацію та ліквідацію наслідків у разі їх реалізації;

3) державна система захисту критичної інфраструктури – система суб'єктів із забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури [2].

Аналізуючи зміст наведених термінів, можна зробити висновок про те, що під час його формулювання автори не використовували сучасні надбання такої науки, як безпекознавство, яка за останнє десятиліття стрімко розвивається в Україні. Зокрема, складно зрозуміти, чому безпеку критичної інфраструктури пропонується розглядати лише з пасивного боку як стан захищеності, як результат вжитих дій, а активну складову, тобто діяльну, пропонується закласти в іншому терміні «захист». Окрім того, суб'єктами захисту автори законопроекту визначають лише державні інституції, які утворюють за їх задумом державну систему захисту критичної інфраструктури.

2. Нормотворення основних безпекових понять та організація безпеки об'єктів критичної інфраструктури

Аналіз наукових та нормативно-правових джерел показав, що в Україні відсутня система безпеки критичної інфраструктури, тим більше на засадах, що впроваджені в країнах-членах ЄС та НАТО. Наближення вітчизняних механізмів організації безпеки критичної інфраструктури до загальноєвропейського, у сучасних умовах, є одним із пріоритетів державної політики. Значну роль у цьому процесі відіграє відповідне науково-методичне забезпечення, серед якого важливим є розроблення загального системного підходу до формування змістовної та організаційної складової системи безпеки критичної інфраструктури в Україні.

Організуючи безпеку об'єктів критичної інфраструктури в Україні, необхідно найперше ґрунтуватися на розумінні сутності поняття «безпека». Сьогодні безпека розглядається як багатоаспектне явище і поняття, що має складну структуру. Зокрема, безпека як первинна потреба людини та її інтерес, чи інтерес

соціальної системи. Безпека як складова організаційної культури та спосіб управлінського мислення, які є джерелом безпекових процесів у соціальних системах. Безпека як стан соціальної системи в межах граничних значень, поміривши які можна отримати інформацію про те, в якому стані вона перебуває: безпечному чи небезпечному. Безпека як властивість соціальної системи, яка виявляється через такі основні її критерії, як цілісність, самодостатність та стійкість. Безпека як діяльність, що містить механізми попередження, виявлення та ліквідації загроз, а в разі їх реалізації, – механізми відновлення та відшкодування завданих збитків [3].

Отже, формуючи нормативно-правове забезпечення безпеки об'єктів критичної інфраструктури, потрібно опиратися на сучасні наукові розробки, які мають практичне значення, особливо визначення термінів. Зокрема, такими базовими термінами, які відображають сутність поняття «безпека» та зазначені, можуть бути: безпека критичної інфраструктури, цілісність, самодостатність, стійкість, загрози критичній інфраструктурі, небезпека критичній інфраструктурі, технології попередження загрози, технології виявлення загрози, технології ліквідації загрози, технології відновлення діяльності, відшкодування завданих збитків. Їх авторський зміст подано в таблиці 1.

Досліджуючи наукові та нормативно-правові джерела, також вдалося виокремити основні обставини, які необхідно брати до уваги, організовуючи безпеку об'єктів критичної інфраструктури, а саме:

1) формування критичної інфраструктури, з одного боку, – це відповідний механізм реалізації національного інтересу у сфері безпеки, а з іншого – перелік об'єктів безпеки;

2) кожен об'єкт критичної інфраструктури є одночасно об'єктом і суб'єктом безпеки;

3) серед об'єктів критичної інфраструктури можуть бути: потенційно небезпечні об'єкти та об'єкти підвищеної небезпеки, які за певних обставин можуть створити реальну загрозу чи небезпеку для життєдіяльності.

Потенційно небезпечний об'єкт – це об'єкт, на якому можуть використовуватися або виготовляються, переробляються, зберігаються чи транспортуються небезпечні речовини, біологічні препарати, а також інші об'єкти, що за певних обставин можуть створити реальну загрозу виникнення аварії; об'єкт підвищеної небезпеки – об'єкт, на якому використовуються, виготовляються, переробляються, зберігаються або транспортуються одна або кілька небезпечних речовин чи категорій речовин у кількості, що дорівнює або перевищує нормативно встановлені порогові маси, а також інші об'єкти

Таблиця 1

Визначення основних понять у сфері безпеки критичної інфраструктури

№	Поняття	Зміст визначення поняття
1.	Безпека об'єкта критичної інфраструктури	стан об'єкта критичної інфраструктури, у межах якого забезпечується його функціонування, цілісність, самодостатність і стійкість та діяльність, спрямована на попередження, виявлення, ліквідацію загроз чи небезпеки критичній інфраструктурі, а у разі їх реалізації, – відновлення чи відшкодування за завданні збитки
2.	Цілісність об'єкта критичної інфраструктури	внутрішня єдність усіх елементів об'єкта, яка забезпечує пов'язаність їх між собою так, що жоден із них не може бути усунений, модифікований або доданий з порушенням політики безпеки системи, а стосовно навколишнього оточення дозволяє виступати як одне ціле
3.	Самодостатність об'єкта критичної інфраструктури	наявність у розпорядженні суб'єктів управління відповідних ресурсів та уникнення залежності від джерел їх походження, що може становити загрозу, а також їх використання на рівні, необхідному для збереження параметрів життєдіяльності системи
4.	Стойкість об'єкта критичної інфраструктури	наявність необхідних умов, елементів та системних зв'язків між ними на рівні, достатньому для стримування дії загроз та відновлення після їх дії
5.	Загроза об'єкту критичної інфраструктури	дія дестабілізуючих природних і (або) суб'єктивних факторів, що спричиняє збитки соціальній системі чи конкретній фізичній особі
6.	Небезпека об'єкту критичної інфраструктури	деструктивні граничні зміни, спричинені реалізацією загрози в соціальній системі, що призводить до кризового стану
7.	Механізми попередження загрози	сукупність відповідних видів діяльності, методів та засобів, пов'язаних з розробкою нормативних, організаційних документів та управлінських рішень з питань безпеки підприємства та їх застосування для попередження виникнення або дії загрози
8.	Механізми виявлення загрози	сукупність відповідних видів діяльності, методів та засобів, пов'язаних зі збором і аналізом інформації про загрози та документування протиправних дій у відповідному часі та просторі
9.	Механізми ліквідації загрози	сукупність видів безпекової діяльності та відповідних конфіденційних методів, методів роботи у надзвичайних ситуаціях, а також засобів, пов'язаних з ліквідацією (припиненням) загроз на будь-якій стадії її реалізації
10.	Механізми відновлення діяльності, відшкодування за завданні збитки	сукупність видів безпекової діяльності та відповідних методів й засобів, необхідних для відновлення процесів, кількісних чи якісних показників діяльності, зв'язків та цілісності підприємства тощо після реалізації загрози, а також відшкодування за завданні збитки

як такі, що відповідно до закону є реальною загрозою виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру [4].

Важливо у процесі організації системи безпеки об'єктів критичної інфраструктури враховувати і його категорійність, яка визначається, на думку авторів [1], важкістю можливих наслідків реалізованої загрози. Зокрема, пропонується об'єкти критичної інфраструктури (КІ) розподілити на чотири групи:

I група – життєво необхідні об'єкти КІ;

II група – життєво важливі об'єкти КІ;

III група – важливі об'єкти КІ;

IV група – необхідні об'єкти КІ [5, с. 73].

Для кожної групи подано характеристику,

де запропоновано безпекові повноваження та відповідальність власника об'єкта КІ та держави. Причому обсяги зазначених повноважень та відповідальності, пропорція їх розподілу між державою та власником залежать від рівня групи. Зокрема, для забезпечення безпеки об'єктів КІ, які відносяться до I групи, здійснюється за рахунок державних ресурсів і сил, а об'єктів КІ, які відносяться до IV групи, за рахунок власника [5, с. 73].

Є й інші підходи до розподілу об'єктів КІ за групами «критичності», зокрема:

I група – життєво важливі об'єкти КІ;

II група – вкрай важливі об'єкти КІ;

III група – важливі об'єкти КІ;

IV група – об'єкти, які до КІ не відносяться [6, с. 82–83].

Для організування безпеки об'єктів КІ визначальне значення має наявність офіційних відповідних нормативно-правових документів та організаційної структури, у межах яких варто було б поділити їх на групи з чіткими змістовними характеристиками. Саме від їх змістовного наповнення залежатиме структура системи безпеки об'єктів КІ в Україні, обсяги безпекових повноважень і відповідальності їх власників та держави. Крім цього, для посилення ефективності функціонування зазначеної системи важливим є формування державно-приватного партнерства у сфері безпеки критичної інфраструктури. Для підтвердження зазначеної думки можна навести результати експертної оцінки запитань щодо доцільності унормування основних безпекових понять та організування системи безпеки об'єктів критичної інфраструктури (табл. 2).

Безпекова діяльність у сфері критичної інфраструктури – це надто складний процес, який, окрім безпекових механізмів, міститиме ще й координаційні, а також як діяльність потребує ще й відповідного управління. Це потребує відповідних фахівців, підготовки, перепідготовки, які потрібно розпочинати у закладах вищої освіти, що мають навчально-безпекові технології, певний досвід із залученням практиків. Важливим і обов'язковим елементом в організуванні безпеки об'єктів критичної інфраструктури має бути сертифікація їх підрозділів безпеки та ведення реєстрів.

Висновки

Основне призначення об'єктів критичної інфраструктури в країні полягає у тому, щоб створити необхідні умови для реалізації насамперед базових потреб людини та життєво важливих функцій держави в мирний час, в умовах надзвичайного стану, воєнного стану та стану

Таблиця 2

Результати експертної оцінки запитань щодо доцільності унормування основних безпекових понять та організування системи безпеки об'єктів критичної інфраструктури

№	Зміст запитання	Критерії оцінки		
		Так (%)	Складно визначитися (%)	Ні (%)
1	Чи згодні ви з тим, що відсутність спеціального закону про безпеку критичної інфраструктури є причиною неузгодженості та недостатності нормативно-правового регулювання питань безпеки систем і об'єктів критичної інфраструктури?	100	0	0
2	Чи згодні ви з тим, що для координації дій у сфері безпеки критичної інфраструктури потрібен відповідний державний орган?	90	10	0
3	Чи є потреба у закріпленні за центральними органами виконавчої влади та іншими державними органами функцій, повноважень та відповідальності у сфері безпеки критичної інфраструктури?	100	0	0
4	Чи є потреба у закріпленні за власниками (розпорядниками) об'єктів критичної інфраструктури функцій, повноважень та відповідальності щодо її безпеки?	100	0	0
5	Чи згодні ви з тим, що запровадження єдиних критеріїв та порядку віднесення об'єктів інфраструктури до критичної інфраструктури, їх паспортизації та категоризації дозволить упорядкувати і процес її формування, і створення системи безпеки критичної інфраструктури?	100	0	0
6	Чи згодні ви з тим, що відсутність єдиної методології проведення оцінки загроз критичній інфраструктурі значно знижує її якість?	100	0	0
7	Чи варто, на вашу думку, формувати в Україні державно-приватне партнерства у сфері безпеки критичної інфраструктури?	100	0	0

війни. Критичність того чи іншого об'єкта пропонується визначати за рівнем його впливу на виробництво відповідних товарів чи послуг та здійсненням функцій для забезпечення життєдіяльності людини і країни.

Відсутність у країні об'єктів критичної інфраструктури або дестабілізація їхньої діяльності може становити загрозу національній безпеці. У зв'язку з цим формування національної системи безпеки об'єктів критичної інфраструктури – це обов'язок насамперед влади. Особливо це питання є актуальним в умовах гібридної війни, коли будь-який із них може

стати об'єктом терористичної загрози. Його вирішення має бути одним із перших у порядку денному. В основу правотворення необхідно покласти науково-практичні надбання безпекознавства, особливо в частині використання і трактування безпекових термінів. Зокрема, запропоновані в таблиці 1 визначення основних термінів могли б бути використані під час доопрацювання проекту Закону України «Про критичну інфраструктуру та її захист», у назві якого також варто слово «захист» замінити на «безпека».

Список використаних джерел

1. Зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури в Україні : зб. міжнар. експерт. нарад / упоряд. Д. С. Бірюков, С. І. Кондратов ; за заг. ред. О. М. Суходолі. К. : НІСД. 2016. 176 с.
2. Про критичну інфраструктуру та її захист : проект Закону України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Франчук В. І., Пригунов П. Я., Мельник С. І. Безпекова діяльність: системний підхід. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2017. Вип. 1. С. 154–163.
4. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 № 2245-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
5. Суходоля О. М. Захист критичної інфраструктури в умовах гібридної війни: проблеми та пріоритети державної політики. *Стратегічні пріоритети*. 2016. Вип. 3 (40). С. 62–75.
6. Бобро Д. Г. Методологія оцінки рівня критичності об'єктів критичної інфраструктури. *Стратегічні пріоритети*. 2016. Вип. 3 (40). С. 77–85.

References

1. Biriukov D. S., & Kondratov S. I. (2016). Zelena knyha z pytan zakhystu krytychnoi infrastruktury v Ukraini [Green Paper on Critical Infrastructure Protection in Ukraine]. *Zb. mizhnar. ekspert. narod.* Kyiv : NISD [in Ukr.].
2. Pro krytychnu infrastrukturu ta yii zakhyst: Proiekt Zakonu Ukrainy [On critical infrastructure and its protection: Draft Law of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua> [in Ukr.].
3. Franchuk, V. I., Pryhunov, P. Ya. & Melnyk, S. I. (2017). Bezpekova diialnist: systemnyi pidkhid [Security activities: a systematic approach]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnurishnikh sprav. Seriiia ekonomichna (Lviv state university of internal affairs scientific bulletin. Economic series)*, 1, 154–163 [in Ukr.].
4. Pro obiekty pidvyshchenoi nebezpeky : Zakon Ukrainy № 2245-III vid 18.01.2001 [On high-risk objects: Law of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text> [in Ukr.].
5. Sukhodolia, O. M. (2016). Zakhyst krytychnoi infrastruktury v umovakh hibrydnoi viiny: problemy ta priority derzhavnoi polityky [Critical infrastructure protection in a hybrid war: problems and priorities of public policy]. *Stratehichni priorytety (Strategic Priorities)*, 3 (40), 62–75 [in Ukr.].
6. Bobro, D. H. (2016). Metodolohiia otsinky rivnia krytychnosti obektiv krytychnoi infrastruktury [Methodology for assessing the level of criticality of critical infrastructure]. *Stratehichni priorytety (Strategic Priorities)*, 3 (40), 77–85 [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 01.08.2021
 прийнята до друку 29.08.2021
 The article: is received 01.08.2021
 is accepted 29.08.2021